

SIRKUSTOIMINTA YHDISTETTYNÄ LUONTOAVUSTEISIIN MENETELMIIN NUORILLE

◀ TAKAISIN BLOGILISTAUKSEEN ([HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/TUTKIMUS-JA-KEHITYSTOIMINNAN-BLOGI/](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitystoiminnan-blogi/))

17.05.2020 08:28

Circus Maximus hankkeessa osallistettiin syrjäytymisuhan alla olevia nuoria, ennaltaehkäisevän nuorisotyömäisen toiminnan avulla. Hankkeen työpajoissa menetelmänä käytettiin sirkustaiteen menetelmiä yhdistettynä luontoavusteisiin menetelmiin ja luotiin uudenlainen kolmiportainen sosiaalisen sirkuksen toimintamalli. Sosiaalisen sirkustoiminnan mallissa ryhmätoiminnalla vahvistettiin erityisesti sosiaalisesti arkojen ja syrjäänvetäytyvien nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden tunnetta. Toiminnan tavoitteena oli tukea nuorten hyvinvointia sekä tukea heidän elämään, koulutukseen tai työhön tarvittavien asioiden harjoittelua. Hankkeessa kehitetty sosiaalisen sirkustoiminnan malli on sovellettavissa nuorisopalveluiden erilaisiin ryhmiin, kuten sosiaalisen kuntoutuksen ja koulutuksen palveluihin, sekä työhön valmentaviin palveluihin.

Hanke toteutettiin yhteistyössä Haminan Teinisirkuksen kanssa, joka on toiminut Haminan kaupungissa yli 40-vuotta. Toiminnan periaatteena on aina ollut nuorten osallistaminen. Sirkustaide tarjoaa monipuolisen liikunnallisen-, kulttuurillisen ja sosiaalisen ympäristön vapaa-ajan viettoon sekä mielekästä ja voimaannuttavaa yhdessä tekemistä leikkisessä toimintaympäristössä. Sovellettuna sirkustoiminta sopii erilaisille erityisryhmille ikään, sukupuoleen, tuen tarpeeseen tai sosiaalisen asemaan katsomatta. Nuorille tarjottavan sosiaalisen sirkuksen yhteistoiminnan lisäksi hankkeessa etsittiin keinoja tehdä sirkustaidetta luonnossa yhdistäen sirkuksen menetelmiä ja Green Carea.

Haminan Teinisirkuksen toiminnanohjaaja rakensi nuorille kolmiportaisen sosiaalisen sirkuksen toimintamallin, jossa hyödynnettiin aiemmista hankkeista opittuja kansainvälisen toiminnan muotoja. Toimintamallissa käytetään sirkusmaailman välineitä ja luontoa ympäristönä osallistujien hyvinvoinnin saavuttamiseksi. Sirkusmenetelmiä pilotoitiin lukuisissa erilaisissa työpajoissa ja luontoa hyödynnettiin ympäristönä. Toimintamallin teemat ja työpajojen sisällöt muodostuivat seuraavasti:

- Minusta meiksi; tavoitteena ryhmäytymisen vahvistaminen sirkusvälineillä ja luottamuksen synnyttäminen. Menetelmänä: jongleeraus, kiinalaiset lautaset, keppiharjoittelu, ryhmäleikit ja pelit.
- Osaksi yhteiskuntaa; tavoitteena oman osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Menetelmänä: ilma-acrobatia ja ilmapallotyöpajat, kuten jongleerauspallojen askartelu tai ilmapallohahmojen tekeminen sekä jakaminen yleisölle.
- Osaksi luontoa; tavoitteena tehdä sirkustemppeja luonnossa yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Menetelmänä: eläinten hoitaminen, pari-/ryhmä-acrobatia, kalliolaskeutuminen, pyro-tempput, kipinätaide ja ruoan valmistaminen luontokeittiössä.

Hankkeessa onnistuttiin luomaan ennaltaehkäisevän nuorisotyömäisen toiminnan avulla uudenlainen sosiaalisen sirkuksen toimintamalli, joka vetoaa nuoriin. Green Care ja sirkustoiminta-pilotointi on uusi innovatiivinen menetelmäyhdistelmä, jonka toteutuksissa kuunneltiin nuorten mielipiteitä. [Tarkemman kuvauksen toimintamallista voi lukea Haminan Teinisirkuksen www-sivuilta.](http://www.haminanteinisirkus.fi/fi/Tapahtuu+nyt/Sosiaalinen+sirkus.html)

(<http://www.haminanteinisirkus.fi/fi/Tapahtuu+nyt/Sosiaalinen+sirkus.html>). Työpajoja pidettiin Haminan Teinisirkuksen harjoitussalissa, Harjun oppimiskeskuksen ympäristössä ja Etelä-Kymenlaakson Rannikkopajojen tiloissa sekä Lapurin saarella Ravijoella.

Hankkeessa pilotoitiin sosiaalisen sirkuksen toimintamallia erityisesti sosiaalisesti arkojen ja syrjäänvetäytyvien nuorten ryhmissä.

Nuorisotyömäisessä sosiaalisen sirkuksen mallissa toiminnan tavoitteena ei ollut ensisijaisesti sirkustaidot, vaan tavoitteet muotoutuivat kohderyhmän tai jopa yksilön mukaan. Tavoitteena oli esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisy, vuorovaikutuksen tukeminen tai sosiaalisen osallisuuden edistäminen. Hankkeessa yksilöllinen tuki yhdistyi ryhmätoimintaan ja hankkeen toimenpiteillä pyrittiin edistämään nuorten aktiivista osallisuutta sekä hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

nuorille (Circus ja Green Care yhdistettyä luontotoimintaa sisältävällä retkellä)

(<https://koulutuskalenteri.xamk.fi/>)

(<https://koulutuskalenteri.xamk.fi/wp-content/uploads/2020/05/076dcc55-890e-48e4-9ab6-1b9755a664f8-copy.jpg>).

Kuvasarja 1. Sosiaalista sirkusta ja Green Carea yhdistävässä toimintamallissa mahdollistetaan nuorille kehollista fyysistä toimintaa luovassa ja leikkillisessä muodossa. Kuvat Harjun oppimiskeskuksen tapahtumakeskus Vahtivuoresta (syksy 2019), jossa nuoret harjoittelivat pyrotempppuja ja valmistuvat ruokaa luontokeittiössä.

Hankkeen toiminnalliset tulokset ja arviointimenetelmät vahvistavat, että sosiaalisen sirkuksen ryhmätoiminnassa yhdistyivät sosiaaliset ja terveydelliset hyödyt mittavassa ja vaikuttavassa muodossa. Lyhyellä aikavälillä hanke tuki nuorten toimintakykyä ja tuotti hyvää mieltä. Ryhmän osallistuneiden hyvinvointia onnistuttiin lisäämään ja nuoret solmivat keskinäisiä ystävyyssuhteita. Pitkällä aikavälillä hankkeen tulokset vahvistavat, että nuorten koulutus- ja työelämävalmiudet vahvistuivat. Tässä auttoi mm. sosiaalisten taitojen ja kielitaidon kehittyminen.

Lisää hankkeen tuloksista ja nuorten kokemuksista voi lukea hankkeelle tehdystä opinnäytetyöstä; [Sirkuskokemuksia Circus Maximus -hankkeessa.](https://www.theseus.fi/handle/10024/332999) (https://www.theseus.fi/handle/10024/332999). Opinnäytetyö on Xamkin yhteisöpedagogiopiskelijan Anu Hokkasen tekemä laadullinen tutkimus.

(<https://koulutuskalenteri.xamk.fi/wp-content/uploads/2020/05/9caa0519-5a5c-4231-9d53-e0b3ed72271b.jpg>).

(<https://koulutuskalenteri.xamk.fi/wp-content/uploads/2020/05/36beb27e-2529-4a0e-a8ee-8ce9332810af.jpg>).

Kuvasarja 2. Nuorille muotoiltavassa yhteistoiminnassa on tärkeää elämyksellisyys ja se, että kokemus tuo lisäarvoa, joka tukee nuorten identiteettiä. Kuvissa tammikuinen (2019) retki Harjun oppimiskeskuksen Vahtivuoreen tekemään kipinätaidetta.

Sosiaalisen sirkuksen ja Green Care toiminnan –kokeilu toteutettiin osana Circus Maximus –hanketta. Koordinoinnista vastasi Xamkin projektipäällikkö Nuorisualan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juveniasta, joka oli hankkeen päätoteuttaja. Circus Maximus hankkeen osatoteuttaja on Haminan teinisirkus. Hanke päättyi toukokuun loppuun mennessä 2020 ja hanketta rahoitettiin Euroopan sosiaalirahastosta Hämeen Ely-keskukselta.

[CIRCUSMAXIMUS \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/CIRCUSMAXIMUS/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/circusmaximus/)

[GREEN CARE \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/GREEN-CARE/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/green-care/)

[LUONTOHYVINVOINTI \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/LUONTOHYVINVOINTI/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/luontohyvinvointi/)

[LUONTOMENETELMÄT \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/LUONTOMENETELMAT/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/luontomenetelmät/)

[NUORET \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/NUORET/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/nuoret/)

[NUORISOTYÖ \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/NUORISOTYO/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/nuorisotyö/)

[OSALLISUUS \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/OSALLISUUS/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/osallisuus/)

[SOSIAALINEN VAHVISTAMINEN \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/SOSIAALINEN-VAHVISTAMINEN/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/sosiaalinen-vahvistaminen/)

[SYRJÄYTYMINEN \(HTTPS://KOULUTUSKALENTERI.XAMK.FI/INDEXTERM/SYRJAYTYMINEN/\)](https://koulutuskalenteri.xamk.fi/indexterm/syrjäytyminen/)